

Památná místa Královéhradeckého kraje

Ve středu 5. prosince v 17:00 se konala vernisáž výstavy, kterou pořádá Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové. Na úvod promluvil ředitel Národního památkového ústavu, Ing. Jiří Balský. V průběhu vernisáže zazněly skladby v podání mladé kytaristky Sárý Duhové, posluchačky ZUŠ Na Střezině.

Výstava představuje 20 příběhů lip svobody a téměř 60 příběhů památníků, pomníků a pamětních desek obětem 1. světové války z celého Královéhradeckého kraje.

Kolik se původně vysázelo lip svobody, již asi nezjistíme, ale víme, kolik se jich do dnešních dnů zachovalo. Podařilo se zdokumentovat osudy 152 lip a jednoho lipového stromořadí (s 95 stromy), které rostou ve 110 obcích našeho kraje. Základ evidence tvoří lípy zasazené při vzniku republiky, tedy na podzim roku 1918 a během roku 1919. K nim jsou pak přiřazeny i stromy vysázené při pozdějších výročích, nejvíce v roce 1968, případně i v jiných letech. Najít tyto lípy byla v některých případech práce přímo detektivní.

Památníky se budovaly na celém území nově se rodícího státu, vznikaly v oblastech českých, německých i smíšených. V Královéhradeckém kraji se jich dochovalo téměř šest set. Především v českých mluvících oblastech se lidé zbavovali všech upomínek na zaniklou monarchii. Památku vojáků, kteří většinou bojovali v uniformě habsburské monarchie, tak připomínají pomníky s národní symbolikou – lvem či lípou – sokolskými nebo legionářskými atributy. V oblastech německých se tento trend tak naplno neprojevoval. Pomníky nesly často atributy zaniklé monarchie. I tato částečná podobnost s uniformami německé armády mohla vést k jejich likvidaci po 2. světové válce.

Příběhy 152 lip svobody i lipové aleje vyšly v publikaci Jiřiny Jelínkové a Petra Omelky Lípy svobody v Královéhradeckém kraji, kterou najdete ve větších knihovnách v celém kraji. Katalog památníků padlým v 1. světové válce připravujeme. Již v létě vyjdou ve Sborníku NPÚ, ÚOP v Josefově nejzajímavější příběhy pomníků, i těch, které se na výstavní panely již nevešly.

Výstavu můžete zhlédnout ve 4. podlaží Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové do konce roku 2018.

Info: Mgr. Eva Macková, mackova.eva@npu.cz

Bc. Vladimíra Buchtová, vladimira.buchtova@svkhk.cz